

Τσιγγάνοι και μπαλαμοί στο Χαλάνδρι.

Η δημόσια τάξη, η πρόνοια και η υλικότητα του ρατσισμού

«Δεν υπάρχει, πλέον, υπομονή και ανοχή από κανέναν! Επιπλέον, το όλο πρόβλημα συνδέεται και με την ένταξη στο Σχέδιο Πόλης της περιοχής «Πεύκο Πολίτη», που βρίσκεται στην “καρδιά” αυτής της έκτασης. Δεν ξέρω πως θα ενταχθεί αυτή η περιοχή με έναν καταυλισμό και με παράγκες δίπλα από τον σταθμό του μετρό, επαναλαμβάνω»

Ο καταυλισμός ως πρόβλημα και ως λύση

Έτσι ολοκληρώθηκε η συνέντευξη του δημάρχου Χαλανδρίου, Σίμου Ρούσου, στον ραδιοφωνικό σταθμό «Επικοινωνία 94 FM», στις 29 Αυγούστου 2022, σχετικά με τον καταυλισμό των Ρομά στο Νομισματοκοπείο. [1] Ο Αύγουστος που μόλις πέρασε ήταν ένας αρκετά συμπεκνωμένος μήνας: με αφορμή τον θάνατο από θερμοπληξία ενός οκτάχρονου κοριτσιού εντός του καταυλισμού, οι δημοτικές παρατάξεις του Χαλανδρίου έβαλαν ξανά μπροστά το ζήτημα της εκκένωσής του. Το ενδιαφέρον του δήμου, ωστόσο, μακράν του να εκκινεί από την έγνοια του για τη ζωή των τσιγγάνων, έχει άλλες σκοπιμότητες. [2] Κι αυτό είναι ξεκάθαρο από τα λεγόμενα του Ρούσου: ο δήμος Χαλανδρίου διεκδικεί από την Περιφέρεια Αττικής την εκταμίευση 3 εκατομμυρίων ευρώ του «Πilotικού Προγράμματος της κοινωνικής ένταξης των Ρομά του Δήμου Χαλανδρίου» προκειμένου να εκκενωθεί ο καταυλισμός, μέσω της επιδότησης ενοικίου.

Η ομόφωνη διεκδίκηση του κονδυλίου από τον δήμο αναδεικνύει τη συνέχεια της κρατικής πολιτικής απέναντι στους τσιγγάνους του καταυλισμού: όλοι οι δημοτικοί πολιτικοί παράγοντες θεωρούν **πρόβλημα** την ύπαρξη του καταυλισμού –άρα, και όσων μένουν εκεί. Το πολιτικό σχήμα που χρησιμοποιεί ο δήμος προκειμένου να τονίσει ότι οι τσιγγάνοι αποτελούν «βάρος» είναι η **τριπλή ομπρία**: από αυτή την κατάσταση, μας λένε, είναι όμηροι οι ρομά, οι μπαλαμοί γείτονες του καταυλισμού και οι μπαλαμοί ιδιοκτήτες των οικοπέδων επί των οποίων βρίσκεται ο καταυλισμός. [3] Επιπλέον, όλες οι δημοτικές παρατάξεις εκφράζουν ανοιχτά την αναγκαιότητα να μπει εντός σχεδίου πόλης η περιοχή στην οποία βρίσκεται ο καταυλισμός (με την ευφάνταστη ονομασία «Πεύκο Πολίτη»): δηλαδή, αναδεικνύουν το **υλικό συμφέρον** της εκδίωξης των τσιγγάνων.

Η συμβολή της κοινωνίας των πολιτών και τα όριά της

Οι προσπάθειες εκκένωσης του καταυλισμού δεν είναι κάτι καινούριο. Στις αρχές της δεκαετίας του 2010, είχαν αναπτυχθεί δύο ρατσιστικές πρωτοβουλίες κατοίκων: α) η πρώτη μάζεψε υπογραφές για να διώξει τα τσιγγανάκια από τα δημοτικά σχολεία της περιοχής· β) η Επιτροπή Κατοίκων Χαλανδρίου μάζεψε υπογραφές για να εκκενωθεί ο καταυλισμός στο Νομισματοκοπείο. [4] Η σύνθεση των κατοίκων που στελέχωσαν τις κινήσεις αυτές περιλάμβαναν επιφανείς δημότες, γείτονες της διπλανής πόρτας, αγανακτισμένους με την ανομία, ιδιοκτήτες διαμερισμάτων, μαγαζάτορες και γενικώς αυτόν τον εσμό που λέγεται «εθνικός κορμός». Όλοι ετούτοι αντιλαμβάνονταν ότι σε συνθήκες κρίσης δεν αρκούσε ο ατομισμός τους προκειμένου να διατηρήσουν την κοινωνική θέση που μέχρι πρότινος είχαν. Επιπλέον, είδαν το έδαφος πρόσφορο ώστε να γνωριστούν τόσο ως πρόσωπα όσο και ως φορείς υλικών συμφερόντων, να συνασπιστούν πρόσκαιρα και εκφέροντας δημόσια λόγο να διεκδικήσουν παραπάνω απ’ όσα είχαν.

Με μια πρώτη ματιά θα μπορούσε να πει κανείς ότι οι συγκεκριμένες βραχυβιες πρωτοβουλίες πήγαν άπατες καθώς απέτυχαν να φέρουν εις πέρας τους δηλωμένους σκοπούς τους: τα μεν τσιγγανάκια συνέχισαν να πηγαίνουν στο δημοτικό σχολείο (όσο τους επέτρεπαν οι υπόλοιπες υποχρεώσεις τους), ενώ ο καταυλισμός συνεχίζει προς το παρόν να βρίσκεται στη θέση του. Οι

αριστεροί χαλανδραίοι έλεγαν πως η Επιτροπή Κατοίκων Χαλανδρίου δεν έπρεπε να μας απασχολεί, γιατί «ηττήθηκε όταν εμφανίστηκε στο δημοτικό συμβούλιο και έφυγε μετά την πίεση των αριστερών και των Τσιγγάνων που ήταν παρόντες». [5] Εμείς, ωστόσο, είμαστε λίγο περισσότερο καχύποπτες.

Αυτό συμβαίνει επειδή είδαμε εξαρχής αυτές τις πρωτοβουλίες ως στενά συνδεδεμένες με τα συμφέροντα του ίδιου του δήμου και της φιγούρας που εκπροσωπεί. Αποτέλεσαν, δηλαδή, κινήσεις της μεσαίας τάξης που ζητούσε από το ελληνικό κράτος (στο πρόσωπο της τοπικής αυτοδιοίκησης) να τις οργανώσει. Από αυτή την άποψη, θα λέγαμε πως πέτυχαν τον σκοπό τους: η δημιουργία της Επιτροπής Κατοίκων Χαλανδρίου πήρε τον διάχυτο αντιτσιγγάνικο ρατσισμό και τον μετέτρεψε σε μια αναγνωρίσιμη γλώσσα που έλεγε «οι Ρομά είναι πρόβλημα» ζητώντας από τον δήμο Χαλανδρίου να προσανατολίσει τις κινήσεις τους ώστε να έχουν θεσμικό αντίκτυπο. Έτσι, λοιπόν, έγινε φανερό ότι οι διάχυτες καθημερινές ρατσιστικές συζητήσεις δεν ήταν αρκετές· έπρεπε να δημιουργηθεί ένα πεδίο στη δημόσια σφαίρα, ρητό και επίσημα αναγνωρισμένο, όπου τα υλικά συμφέροντα όσων επεδίωκαν απομάκρυνση των Ρομά από την περιοχή θα εκφέρονταν τεθλασμένα. [6] Δεν θα έλεγαν δηλαδή «διώξτε τους γύφτους γιατί είναι βρωμιάρδες» αλλά «οι συνθήκες υγιεινής στον καταυλισμό επηρεάζουν αρνητικά την ανάπτυξη των μικρών παιδιών». Αυτό είναι και το όριο αυτών των ρατσιστο-πρωτοβουλιών: παρότι εξαιρετικά ωφέλιμες, στην τωρινή συγκυρία είναι άχρηστες αφενός επειδή ο ίδιος ο δήμος Χαλανδρίου ασχολείται ολοένα και περισσότερο με ολοένα και περισσότερες πτυχές της ζωής των τσιγγάνων, επιδιώκοντας να σπάσει την κοινότητα που έχουν δημιουργήσει. Αφετέρου επειδή όσοι διεκδικούν κομμάτι από την πίτα των χρημάτων που δίνονται και θα δοθούν έχουν ήδη σφικταγκαλιάσει τον δήμο.

Καινούρια κόλπα (ή, αλλιώς: η συμβολή της αριστεράς)

Οι Δήμοι είναι η οργανωτική έκφραση των αστικών υλικών συμφερόντων στο επίπεδο των γειτονιών. Ως πολιτικοί εκπρόσωποι συνδιαισθάνονται με τους φίλους τους (μπάτσους, μαγαζάτορες, ιδιοκτήτες, συλλόγους της κοινωνίας των πολιτών, εργολάβους) και προσπαθούν να κάνουν δυσκολότερη τη ζωή των εχθρών τους (μετανάστες, ρομά, προλετάρια). Οι πρώτοι είναι που ονομάζουν τους δεύτερους «πρόβλημα». Και οι Δήμοι αναλαμβάνουν να διαχειριστούν τα επιμέρους συμφέροντα με τρόπο ωφέλιμο για τους φίλους τους και πειστικό για τους εχθρούς τους. Οι βασικές τους λειτουργίες είναι αφενός να διοχετεύουν την κρατική γραμμή στις γειτονίες, λαμβάνοντας υπόψη τις τοπικές ιδιαιτερότητες, αφετέρου να διευρύνουν τις σχέσεις τους με τη μεσαία τάξη. Και αυτές οι λειτουργίες δεν είναι ζήτημα καλών ή κακών προσώπων, υπεύθυνων διαχειριστών ή λαμογιών, αριστερών ή δεξιών· είναι ζήτημα ταξικής θέσης και εθνικών συμφερόντων. Άρα, ζήτημα υλικό.

Σημαντικό κομμάτι των αρμοδιοτήτων των Δήμων είναι η εμπλοκή τους σε ροές χρήματος (είτε προέρχονται από το ελληνικό κράτος, είτε από την ευρωπαϊκή ένωση είτε από ιδιώτες) προκειμένου να μπορούν να τα διανείμουν στους φίλους τους (άρα, ευρύτερα και στις τοπικές κοινωνίες). Πράγμα που σημαίνει ότι οι μπάτσοι, οι μαγαζάτορες, οι ιδιοκτήτες, οι σύλλογοι της κοινωνίας των πολιτών, οι εργολάβοι μοιράζονται τα χρήματα που τους διοχετεύουν οι φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Με τον τρόπο αυτό, οι μεν Δήμοι αναβαθμίζουν τη θέση τους ως τοπικοί φορείς άσκησης της κρατικής εξουσίας, αποκομίζοντας τα αντίστοιχα υλικά οφέλη, ενώ η μεσαία τάξη βαθαίνει και πλαταίνει τις διασυνδέσεις της.

Στην περίπτωση των Ρομά του Χαλανδρίου, ο δήμος, με τους αριστερούς επικεφαλής, προχώρησε (από το 2015 και μετά) στις παρακάτω κινήσεις: [7]

-- **καταγραφή των τσιγγάνων των καταυλισμών στο Νομισματοκοπείο και το Πάτημα** (2015) καθώς και των «κοινωνικοοικονομικών τους χαρακτηριστικών» προκειμένου η μπάτσικη και, ταυτόχρονα, προνοιακή διαχείρισή τους να είναι εστιασμένη·

-- **ίδρυση του Κέντρου Κοινότητας (Παράρτημα Ρομά)** του δήμου Χαλανδρίου (2017) που έκανε παρεμβάσεις αποσκοπώντας στο να πείσει όσους Ρομά και Ρομνί έμεναν στους καταυλισμούς στο Πάτημα και το Νομισματοκοπείο να φύγουν 'οικειοθελώς'. Παράλληλα, το καρότο που προέταξαν μέσω της δημιουργίας του Κέντρου Κοινότητας περιλάμβανε τη διευθέτηση ζητημάτων που σχετίζονταν με τις δημόσιες υπηρεσίες (στους κομβικούς τομείς της εκπαίδευσης, της περιθαλψής και της εργασίας)·

-- **κατεδάφιση του καταυλισμού στο Πάτημα** (Γενάρης 2019), στον οποίο διέμεναν 30-40 Ρομά· [8]

-- **απόφαση** του δημοτικού συμβουλίου (2019) **να ενταχθούν 40 οικογένειες** –από τις 75 που διέμεναν εκείνη την περίοδο στον εναπομείναντα καταυλισμό του Νομισματοκοπείου– **σε πρόγραμμα επιδότησης ενοικίου και σε πρόγραμμα επιδότησης δημιουργίας οργανισμών κοινής ωφέλειας για τρία χρόνια** (με δυνατότητα επέκτασης). [9] Δηλαδή, όχι μόνο να εξαρτάται η στέγασή τους από το αν θα πάρει το ελληνικό κράτος τα ευρωπαϊκά φράγκα, αλλά να μετατραπούν σε μικροαφεντικά! Σατανικό, θα έλεγε κανείς·

-- **μετατροπή του καταυλισμού του Νομισματοκοπείου σε επίσημο γκέτο** (Απρίλιος 2021) με επιτηρούμενη από μπάτσους απαγόρευση εισόδου–στον και εξόδου–από τον καταυλισμό για εννιά μέρες, «λόγω κρουσμάτων». Η στρατηγική του δήμου Χαλανδρίου από την έναρξη της υγειονομικής χούντας είχε ξεκάθαρο προσανατολισμό τον στιγματισμό των Ρομά (πάντα με το προσωπείο του ενδιαφέροντος για τη δημόσια υγεία/υγιεινή!), χωρίς ποτέ να ξεκάσει τον βασικό του στόχο. Έτσι, συνέχισε την κατεδάφιση παραπηγμάτων του καταυλισμού· [10]

-- **προσπάθεια δημιουργίας κλίματος φιλίας των Ρομά με τους μπάτσους του α.τ. Χαλανδρίου**. Η προσέγγιση αυτή ξεκίνησε τον Σεπτέμβριο 2018, με συμμετοχή του διοικητή του α.τ. Χαλανδρίου σε εκδήλωση για τη βράβευση τσιγγάνων μαθητ(ρι)ών και φοιτητ(ρι)ών. Σ' εκείνη την εκδήλωση ο διοικητής παρότι δήλωσε πως η προσέγγιση με τους τσιγγάνους είναι πρωτόγνωρη για την ελ.ασ. τόνισε ότι οι μπάτσοι βοηθάνε την προσπάθεια του δήμου, όντας διαλλακτικοί με τη Ρομά κοινότητα του Χαλανδρίου και θα πρόθυμοι να 'συχωρήσουν' κάποια 'λάθη'. Ευχάηκε να ενταχθούν [sic] σύντομα στην ελληνική κοινωνία, ακόμη ακόμη και «να δούμε Ρομά συναδέλφους». [11] Από τότε μέχρι σήμερα, ωστόσο, μεσολάβησε μια χούντα με υγειονομικό προσωπείο. Στις 15 Απριλίου του 2020 είχαμε την προειδοποιητική επίσκεψη του διοικητή του α.τ. στον καταυλισμό του Νομισματοκοπείου για να πείσει τους κατοίκους του να πειθαρχήσουν στα μέτρα περιορισμού της μετακίνησης. [12] Κι επειδή τα λόγια δεν έπιασαν, έναν χρόνο μετά ήρθε και η απόφαση για απαγόρευση μετακίνησης από και προς τον καταυλισμό. Όπως όλοι καταλαβαίνουν, είναι κομματάκι δύσκολο να χτίσουν οι τσιγγάνοι «σχέση εμπιστοσύνης» με τους μπάτσους –πόσο μάλλον όταν έχουν φάει στα μούτρα αγνή καταστολή, χωρίς φτιασίδια. Έτσι λοιπόν η Ένωση Αστυνομικών Υπαλλήλων Β.Α. Αττικής, η Αθλητική Ένωση Αστυνομικών Ελλάδος και το Κέντρο Κοινότητας – Παράρτημα Ρομά του Δήμου Χαλανδρίου πήραν την πρωτοβουλία να φτιάξουν μια επίλεκτη ομάδα μπάτσων προκειμένου να παίξει μπάλα με την Ίριδα Χαλανδρίου (ομάδα ποδοσφαίρου που οι παίκτες της είναι τσιγγάνοι του καταυλισμού). Κι επειδή οι μπάτσοι είναι γνωστοί αντιρατσιστές είπαν να τιμήσουν την Παγκόσμια Ημέρα κατά του Ρατσισμού. [13] Αυτές οι μικρές κινήσεις που προκύπτουν από τον συντονισμό φορέων του κράτους μας (μπάτσοι, δήμος, κοινωνικοί λειτουργοί) δείχνουν τη σπουδαιότητα που έχει γι' αυτούς να αναδεικνύουν το κοινωνικό και

φιλόνητο πρόσωπό του. Εξάλλου, παλεύουν να μας πείσουν ότι ο φασισμός είναι ζήτημα προσώπων και οπισθοδρόμησης: «*καθώς αλλάζουν οι εποχές, μπορούν να αλλάζουν και τα μυαλά, να αλλάζουν οι παλιές νοοτροπίες, ώστε να υπάρχει η απαραίτητη συνεργασία για το καλό του κοινωνικού συνόλου*», όπως εύχεται ο συντάκτης της ανακοίνωσης.

Υποσημειώσεις

- [1] Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ακούσουν τη συνέντευξη στο youtube ή να τη διαβάσουν στο «Σίμος Ρούσσος: Καμία ανοχή πλέον στο θέμα του καταυλισμού των Ρομά στο Χαλάνδρι», www.chalandri.gr, 30/08/2022.
- [2] Στην ίδια συνέντευξη ο Ρούσσος συνέδεσε το θάνατο του κοριτσιού με την ύπαρξη του καταυλισμού: «Πριν από λίγο καιρό είχαμε το τραγικό συμβάν με το κοριτσάκι που πέθανε κλεισμένο μέσα στο αυτοκίνητο. Πράγματα αδιανόητα για το 2022, αλλά το πρόβλημα υπάρχει από το 1971».
- [3] Το συγκεκριμένο αφηγηματικό σχήμα των αριστερών το πρωτοσυναντήσαμε το μακρινό 2015, βλ. «Για την (πολιτική) οργάνωση του σύγχρονου ελληνικού ρατσισμού: το παράδειγμα του Χαλανδρίου (μέρος β')» στο *0151 #4*, Φεβρουάριος 2015, σελ. 33-39. Οι αριστεροί χρησιμοποιούν αυτή την αφήγηση από τότε που ήταν δημοτική αντιπολίτευση στο Χαλάνδρι, επιβεβαιώνοντας τη λαϊκή ρήση «ομάδα που κερδίζει, δεν αλλάζει».
- [4] Περισσότερες λεπτομέρειες για τα πεπραγμένα των πρωτοβουλιών αυτών στο «Για την (πολιτική) οργάνωση του σύγχρονου ελληνικού ρατσισμού: το παράδειγμα του Χαλανδρίου (μέρος α')», *0151 #2*, Ιούνης 2014, σελ. 9-13.
- [5] «Για την (πολιτική) οργάνωση του σύγχρονου ελληνικού ρατσισμού: το παράδειγμα του Χαλανδρίου (μέρος β')», *0151 #4*, Φεβρουάριος 2015, σελ. 33.
- [6] «Για την (πολιτική) οργάνωση του σύγχρονου ελληνικού ρατσισμού: το παράδειγμα του Χαλανδρίου (μέρος β')», *ό.π.*, σελ. 37.
- [7] Βλ. την αναλυτική παρουσίαση των κινήσεων του δήμου –μέχρι τον Απρίλη του 2021– στο «Δήμος Χαλανδρίου: Να κάνει επιτέλους η Πολιτεία αυτό που οφείλει για τους Ρομά στο Νομισματοκοπείο», www.chalandri.gr, 15/04/2021.
- [8] «Με συναίνεση [sic] ολοκληρώθηκε η κατεδάφιση του καταυλισμού των Ρομά του Πατήματος», www.chalandri.gr, 28/01/2019.
- [9] «Δήμος Χαλανδρίου: Να κάνει επιτέλους η Πολιτεία αυτό που οφείλει για τους Ρομά στο Νομισματοκοπείο», *ό.π.*
- [10] «Η επιμονή του ιού στους Ρομά του Χαλανδρίου», *151 #22*, άνοιξη 2021, σελ. 34-35.
- [11] Αναλυτικά για την εκδήλωση αυτή, βλ. «Αφομοίωση ή πυροβολισμοί (με αφορμή μια εκδήλωση ενός συλλόγου Ρομά στο Χαλάνδρι)», *0151 #15*, Δεκέμβριος 2018, σελ. 15-16.
- [12] «Στον καταυλισμό των Ρομά ο διοικητής του Αστυνομικού Τμήματος», *Αμρυσία*, 17/04/2020.
- [13] «Ηκπρό μήνυμα κατά του ρατσισμού στον ποδοσφαιρικό αγώνα αστυνομικών – Ρομά Χαλανδρίου», www.chalandri.gr, 22/03/2022.

Καινούριοι πόροι, παλιές κατευθύνσεις

Όπως είπαμε και παραπάνω, βασική προτεραιότητα των δήμων είναι η εύρεση κονδυλίων τα οποία να μπορούν να τα διοχετεύσουν στους φίλους τους. Στα πλαίσια αυτής της σύνδεσης με τα υλικά συμπερόντα της μεσαίας τάξης, ο δήμος Χαλανδρίου **έχει ενταχθεί σε μια πληθώρα νέων προγραμμάτων που σχετίζονται με τους Ρομά**, από τον Απρίλιο του 2021, ώστε να αναβαθμιστεί ο ρόλος του ως διαχειριστή ροών χρήματος. Τα κύρια προγράμματα [14] είναι τα εξής:

1) **Roma Health Care II**: αυτό είναι ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα (στα πλαίσια του Erasmus+) που, σύμφωνα με τους ιθύνοντες, «στοχεύει πέρα από την υλοποίηση πολιτικών για την αγωγή υγείας και την πρόληψη μεταξύ του πληθυσμού των Ρομά και στη δημιουργία, τα επόμενα χρόνια, κέντρων υγείας για τους Ρομά». [15]

Ενάμιση μήνα αφότου ο δήμος Χαλανδρίου δημιούργησε το πρόβλημα-covid στον καταυλισμό και έκλεισε τους τσιγγάνους κατοίκους του σε επίσημο γκέτο με μπάτσους που φύλαγαν να μην μπαίνει και να μη βγαίνει κανείς, βρήκε και τον τρόπο επίλυσης. Η λύση ετούτη παρουσιάστηκε το τετράημερο 28-31 Μαΐου 2021 και είχε δύο διαστάσεις: η πρώτη ήταν να εμπεδώσει στους δημότες το γεγονός πως ο καταυλισμός (άρα, και όσες μένουν σ' αυτόν) είναι υγειονομική απειλή –που καθιστά επιτακτική ανάγκη την προώθηση τέτοιων πολιτικών «λόγω και των πρωτόγνωρων συνθηκών της πανδημίας». [16] Η δεύτερη διάσταση ήταν η συμμετοχή του δήμου σε προγράμματα από τα οποία θα παίρνει ζεστό ευρωπαϊκό χρήμα και θα το μοιράζει στους κατάλληλους συμμάχους του. Έτσι, όλοι μένουν χαρούμενοι: ο δήμος Χαλανδρίου δείχνει ότι ασχολείται με τις συνθήκες υγιεινής στον καταυλισμό, οι διάφορες ΜΚΟ που πουλάνε φιλανθρωπία δείχνουν ότι έχουν και δράσεις για το πρόβλημα των τσιγγάνων. Τα λεφτά μοιράζονται στην τοπική κοινωνία με πυραμιδοειδή τρόπο και η ζωή συνεχίζεται.

Στις 12-17 Νοέμβρη 2021, στο πλαίσιο του ίδιου προγράμματος, «το Κέντρο Κοινότητας –Παράρτημα Ρομά του Δήμου Χαλανδρίου συναντήθηκε με τους υπόλοιπους εταίρους του προγράμματος στην Μπίτολα της Β. Μακεδονίας». [17] Εκεί, έβαλαν σε εφαρμογή τα τεχνολογικά συμπεράσματα της καταγραφής των κοινωνικών και οικονομικών χαρακτηριστικών της ρομά κοινότητας του Νομισματοκοπείου (και πιο συγκεκριμένα την «κατάσταση της υγείας τους»). «Φυσικά», δεν αρκέστηκαν στον εντοπισμό του προβλήματος της πρόσβασης στην υγεία, αλλά προχώρησαν και στη διάτυπωση λύσεων: κατέληξαν ότι εκτός από το να μάθουν στους Ρομά να αγαπάνε, να φροντίζουν και να προσέχουν το σώμα τους όπως το κάνουν οι μεσοαστοί, θα προχωρήσουν στην ίδρυση κέντρων υγείας για τους Ρομά. Ο παραπάνω στόχος ευσδώθηκε στις 9 Σεπτέμβρη 2022, οπότε και πήρε την πιστοποίησή της η πρώτη εκπαιδευμένη διαμεσολαβήτρια υγείας, η οποία πλέον δουλεύει στον Δήμο Χαλανδρίου. [18]

2) **pROceed**: το συγκεκριμένο ευρωπαϊκό πρόγραμμα (και αυτό στα πλαίσια του Erasmus+) «αποσκοπεί στην αναζήτηση των καλύτερων πρακτικών για τον επαγγελματικό προσανατολισμό, την επαγγελματική καθοδήγηση και εν τέλει την ενσωμάτωση των Ρομά στην αγορά εργασίας». [19]

Η επίσκεψη του δήμου Χαλανδρίου στον αντίστοιχο ΟΑΕΔ/ΔΥΠΑ της γερμανικής πόλης Πλάουεν είχε ως σκοπό τη μεταφορά τεχνολογίας, δηλαδή τη αναλυτική περιγραφή της διαδικασίας που ακολουθεί το γερμανικό κράτος προκειμένου να διαχειριστεί τμήματα του πλέον υποτιμημένου προλεταριάτου. Επισκέφτηκαν τους χώρους που σιτίζεται ο ταξικός πάτος, «με κοινωνικούς όρους και πνεύμα ανακύκλωσης [sic]», και πήγαν να πάρουν ιδέες σε ένα σχολείο της περιοχής –από αυτά που στην Ελλάδα τα λένε «δεύτερης ευκαιρίας».

Η ταξική εκμετάλλευση των Ρομά έχει μεγάλη ιστορία και αναπόφευκτα συνδέεται με τις τεχνολογικές αλλαγές που οδήγησαν στην εξαφάνιση των επαγγελματιών που ασκούσαν παραδοσιακά. «Το αποτέλεσμα ήταν διπλό. Αφενός, η ήδη υπάρχουσα υποτίμηση της ύπαρξης τους έλαβε νέα, 'σύγχρονα' επιχειρήματα, με τους ίδιους να θεωρούνται εκπρόσωποι μιας καθυστέρησης, μιας έλλειψης προόδου και μιας άρνησης αστικοποίησης, μιας που ο πολιτισμός ταυτιζόταν με την άνετη ζωή στις πόλεις και τα τεχνολογικά άλματα. Αφετέρου, υποτιμούταν και η εργασία τους ηθικά και –εντελώς αντιφατικά– γινόταν αντιληπτή ως σκηνή, μιας που θεωρούταν ότι δεν συνέβαλλε ορατά στην εξέλιξη του κόσμου». [20] Αυτές οι αλλαγές της ταξικής σύνθεσης της εργατικής τάξης συνεχίζουν να λαμβάνουν χώρα μέχρι τις μέρες μας. Η υποτίμηση των Ρομά πλέον περνάει αδιαμφισβήτητα μέσα από τις χειρωνακτικές εργασίες που στελεχώνουν καθώς και από την εξώθησή τους –ως τμήμα του προλεταριάτου που περισσεύει– στο να εξασφαλίζουν τα προς το ζην μέσω της 'μαύρης' οικονομίας.

Ο δήμος Χαλανδρίου γνωρίζει όλα τα παραπάνω. Γνωρίζει επίσης ότι η εκκένωση του καταυλισμού δεν μπορεί να διευθετηθεί μόνο με μπάτσους: είναι αναγκαίοι αλλά όχι επαρκείς. Επομένως, αυτό που προσπαθεί να κάνει είναι να συνδέσει το ζήτημα της στέγασης με την εργασία. Ξεδιπλώνοντας όλη την γκάμα του κράτους πρόνοιας (επισκέψεις γιατρών, συσσίτιο, φαρμακευτική περίθαλψη, παντοπωλείο, ενασχόληση με τα παιδιά), ο δήμος Χαλανδρίου σε μια ανακοίνωση-πέσιμο στον δεξιό περιφερειάρχη Πατούλη τόνισε τον βασικό ρόλο που παίζει η διαχείριση της εργασίας των Ρομά. [21] Κατά την ταπεινή μας γνώμη, αυτή η διαχείριση γίνεται αφενός με όρους χειρότερους από πριν αφετέρου με την πρόσδεση των τσιγγάνων σε προγράμματα που εξαρτώνται από την κρατική χρηματοδότηση. Με άλλα λόγια, ο δήμος Χαλανδρίου λέει στους Ρομά: ή θα κάνετε σκατοδουλειές ως εργάτες του δήμου κυνηγώντας οκτάμηνες συμβάσεις κάθε δύο χρόνια ή θα σας βοηθήσουμε να γίνετε εσείς οι ίδιοι αφεντικά, ανοίγοντας «επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας». Τόσο οι ΚΟΙΝΣΕΠ όσο και τα κοινωφελή προγράμματα έχουν κεντρική θέση στο καινούριο μοντέλο εργασίας, μαθαίνοντας στους άνεργους να πειθαρχούν στις σύγχρονες εργασιακές συνθήκες που περιλαμβάνουν τον κατώτατο μισθό, την αλλαγή αντικειμένου ανά περίπτωση, την επέκταση ωραρίων, την προσωρινότητα μέσω οκτάμηνων συμβάσεων, τη συνεχή τεχνική εκπαίδευση και κατάρτιση. Έτσι, επιβάλλεται στο προλεταριάτο να εμπεδώσει την εντονότερη υποτίμηση της ζωής του επειδή τα αφεντικά μας δεν βγαίνουν· τις θυσίες για το καλό της πατρίδας· το ότι είναι καλύτερο να έχεις μια δουλίτσα κι ας είναι «έτσι». Αν, τώρα, μένεις στον καταυλισμό του Νομισματοκοπείου και δεν σου αρέσει να είσαι εργάτης με τέτοιους όρους, μπορείς να γίνεις μικρό αφεντικό (και πάλι, όμως, με κρατική επιχορήγηση). Και καθώς χτίζεται ετούτη η κρατική πολιτική για την εργασία, όσοι δεν χωράνε σ' αυτήν, σπρώχνονται ολοένα και περισσότερο στα σκονιά.

3) **Reach**: «Στόχος του εργαστηρίου η διασύνδεση των γυναικών Ρομά με τους/τις επαγγελματίες υγείας του Δήμου Χαλανδρίου και η εκπαίδευσή τους στη διαμεσολάβηση για θέματα υγείας (επιμόρφωση, πρόληψη), που αφορούν στον οικογενειακό προγραμματισμό.» [22] Τον Μάιο του 2022 ο δήμος Χαλανδρίου ανακοίνωσε πως, στο πλαίσιο αυτού του προγράμματος, είκοσι τσιγγάνες ολοκλήρωσαν την εκπαίδευσή τους σε μια σειρά υγειονομικών ζητημάτων: προληπτικές ιατρικές εξετάσεις, προγεννητικός έλεγχος, οικογενειακός προγραμματισμό, ανθρώπινα δικαιώματα σε θέματα υγείας. [23] Όπως ήταν αναμενόμενο, την τιμητική τους κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης είχαν γυναικολόγοι, καθηγήτριες-μαίες του ΠΑΔΑ καθώς και μέλη της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας. Αυτό το πρόγραμμα είναι καθοριστικής σημασίας αφενός λόγω του υποκειμένου στο οποίο αναφέρεται (τσιγγάνες) αφετέρου

ρου λόγω του επίδικου ζητήματος (οικογενειακός προγραμματισμός).

Η ιδέα για τον θεσμό του οικογενειακού προγραμματισμού πρωτοδιατυπώθηκε στην Ελλάδα τη δεκαετία του 1950 από την Ελληνική Ευγονική Εταιρεία. [24] Βασικοί στόχοι του θεσμού αυτού ήταν (και συνεχίζουν να είναι) αφενός η ιατρικοποίηση της αντισύλληψης αφετέρου η τεκνοποίηση από τις 'κατάλληλες' γυναίκες· η καταλληλότητα των οποίων ορίζεται από το κράτος και επικυρώνεται από ευγονικά κριτήρια. Ο οικογενειακός προγραμματισμός είναι ένας μηχανισμός πρόνοιας που έχει οδηγήσει στην εξάπλωση του κρατικού και ιατρικού ελέγχου πάνω στην αναπαραγωγή. Βασικό εργαλείο για την εδραίωσή του είναι η στατιστική καταγραφή της 'νοσηρότητας' του γυναικείου πληθυσμού, εμποδώνοντας τη σχέση ειδικού/γιατρού – γυναίκας-που-νοσεί, εξάγοντας πολύτιμη γνώση για το κράτος. Κι επειδή οι τσιγγάνες θεωρούνται τμήμα του γυναικείου προλεταριάτου που μάλλον δεν ψήνεται με τις ιατρικές εντολές και υποδείξεις, πρέπει να θεσμοθετηθεί ένας επιστημονικός τρόπος προκειμένου να τους επιβληθεί ο κρατικός έλεγχος της αναπαραγωγικής τους ικανότητας. Πρέπει, με άλλα λόγια, να αποκτήσουν την ενδεδειγμένη καθημερινή συμπεριφορά στη βάση του κρατικού-επιστημονικού λόγου: να είναι υπάκουες, να περιοριστεί η παρουσία τους στον δημόσιο χώρο, να γεννάνε λιγότερο.

Η ενασχόληση του δήμου Χαλανδρίου με την πειθαρχηση των Ρομνί είχε εμφανιστεί ήδη το 2018 στην εκδήλωση βράβευσης των μαθητών και μαθητριών του καταυλισμού, στην οποία αναφερθήκαμε νωρίτερα. Τότε οι 'παραίνεσις' στις τσιγγάνες διαπνέονταν από τον αέρα του αριστερού προοδευτισμού: «πρέπει να γίνετε ισότιμες με τους άντρες σας»· «πρέπει να φτιάξετε δικούς σας, γυναικίους, συλλόγους». Εξάλλου, το κριτήριο με το οποίο μετριέται η οπισθοδρομικότητα μιας κοινότητας, είναι η κοινωνική θέση των γυναικών σωστά; Και ποιος είναι καλύτερος κριτής της κοινότητας των Ρομά από τους εκπροσώπους του ελληνικού κράτους –συμπεριλαμβανομένων των μπάτσων του, των κρατικών φεμινιστριών και των αντιφασιστών δημοτικών συμβούλων. Και η ρητορική όλων αυτών, από τη μια εργαλειοποιεί τις τσιγγάνες με σκοπό την αποτελεσματικότερη πειθαρχησή τους, από την άλλη μεταφέρει το μήνυμα πως τα συμφέροντά τους θα τα εξασφαλίσει το κράτος. [25]

Όσα ειπώθηκαν σ' εκείνη την εκδήλωση και σε άλλες που ακολούθησαν δεν είναι απλώς λόγια· είναι ο τρόπος που χιτζίται η κρατική πολιτική. Κρατική πολιτική με στόχους, μέθοδο και συνέχεια. Τον Φλεβάρη του 2022, συναντήθηκαν οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης περιοχών με αυξημένους πληθυσμούς Ρομά (δηλαδή, εκεί που υπάρχουν καταυλισμοί) με τους διοικητές των αστυνομικών τμημάτων, των τμημάτων ασφαλείας, καθώς και των αστυνομικών υπηρεσιών ΟΠΚΕ και ΔΙΑΣ των ίδιων περιοχών. Όλοι αυτοί ήθελαν να γνωριστούν μεταξύ τους και να «αναπτύξουν σχέσεις συνεργασίας, με στόχο την κοινωνική ένταξη των Ρομά και την καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος τους». [26]

Στην εκδήλωση αυτή, χρηματοδοτημένη από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα **JUSTROM3**, συμμετείχαν εμπειρογνώμονες του Συμβουλίου της Ευρώπης και εκπαιδευτριες/ εκπαιδευτές αστυνομικού προσωπικού σε ζητήματα πρόληψης και καταπολέμησης των διακρίσεων. Η αφρόκρεμα του κράτους δικαίου, με μόντο την **άρση των στερεοτύπων από όλες τις πλευρές** (ακα να μην είναι οι Ρομά ρατσιστές με τους μπάτσους!), διατράνωνε τη σπουδαιότητα της διαμεσολάβησης ανάμεσα στους Ρομά και τον δήμο Χαλανδρίου που πέτυχε να βελτιώσει τις σχέσεις μπάτσων-Ρομά. Όταν ήρθε η ώρα να αναφερθούν και στα προβλήματα που αντιμετωπίζει η κοινότητα του Νομισματοκοπείου «η αστυνομός Β' Κυριακού Σοφία μίλησε για την προστασία των ανηλικών, την ενδοοικογενειακή βία και τα χαρακτηριστικά της στους πλη-

Ο έλεγχος της ζωής των τσιγγάνων ως έλεγχος του δημόσιου χώρου

Στο απόσπασμα της ανακοίνωσης του Σ. Ρούσσου που παραθέσαμε στην αρχή του άρθρου, βλέπουμε και την *passive-aggressive* φράση «Δεν ξέρω πως θα ενταχθεί αυτή η περιοχή με έναν καταυλισμό και με παράγκες δίπλα από τον σταθμό του μετρό, επαναλαμβάνω». Εδώ καταλαβαίνουμε καλύτερα ότι η εκκένωση του καταυλισμού υπακούει και σε μια λογική «εξευγενισμού» της περιοχής. Ο σταθμός του μετρό είναι το σύμβολο της μεσαίας τάξης που δεν μπορεί, προφανώς, να συνυπάρξει με τις παράγκες του υποτιμημένου ταξικά και ρατσιστικά τσιγγάνικου πληθυσμού. Αυτός είναι και ο λόγος που η πίεση προς τους Ρομά του Νομισματοκοπείου παίρνει και χωροταξικά χαρακτηριστικά, ειδικά μέσω της κατασκευής ενός καταστήματος McDonald's ανάμεσα στον καταυλισμό και τον σταθμό μετρό «Νομισματοκοπείο» (η παραπάνω φωτογραφία είναι από την περίοδο της κατασκευής του). Η 24ωρη λειτουργία του, η μόνιμη ύπαρξη σεκιουριτάδων στο σημείο που ο δρόμος που διασχίζει τον καταυλισμό καταλήγει στη λεωφόρο Μεσογείων, δίπλα στο μετρό, είναι πτυχές αυτού του ταξικού πολέμου ενάντια στους Ρομά. Για να καταλάβετε καλύτερα, ρίξτε μια ματιά στον παρακάτω χάρτη: εκεί που βλέπετε το «P» είναι το πάρκινγκ των McDonald's.

θυσμούς Ρομά». Οι μπάτσοι, δηλαδή, είπαν το εξής: η κοινότητα των τσιγγάνων στο Νομισματοκοπέιο πρέπει να παραμείνει υποτιμημένη αλλά με καινούριους όρους. Κι ένας από αυτούς τους όρους είναι το ελληνικό κράτος να εμφανίζεται ως προστάτης των γυναικών Ρομνί και των παιδιών τους. Και προκειμένου να μπορέσει το κράτος να τις προστατεύσει θα πρέπει να δημιουργήσει το πρόβλημα της ενδοοικογενειακής βίας στο πλέον υποτιμημένο κομμάτι του χαλανδρείκου (sic) προλεταριάτου. Η υποτίμησή τους, βλέπετε, συνδέεται ευθέως με το γεγονός πως ανήκουν σε εγκληματογόνο κοινωνική ομάδα. Άρα, θα πρέπει να απευθύνονται στους μπάτσους –και αν όχι άμεσα σ’ αυτούς, τότε να το κάνουν μέσω των υπόλοιπων καλοθελητών– για να τους λύσουν το πρόβλημα. Αυτή η διαδικασία, εξάλλου, είναι δικαίωμα και υποχρέωση εφόσον θέλουν να ενσωματωθούν κοινωνικά. Αν δεν θέλουν, θα φάνε νέτα-σκέτα μπάτσους.

Η δημόσια τάξη δεν είναι ό,τι κάσει

άμα μιλάς για «πρόβλημα», σ’ το λύνουν οι μπάτσοι!

Ξεκινήσαμε αυτό το κείμενο θυμίζοντας τη δράση της Επιτροπής Κατοίκων Χαλανδρίου και τις κινητοποιήσεις των γονιών που δεν ήθελαν τα παιδιά τους να πηγαίνουν στο ίδιο δημοτικό με τα τσιγγανάκια. Τις αντιμετωπίσαμε ως ρατσιστικά μορφώματα που διεκδικούσαν να οργανωθούν από το κράτος και καταλήξαμε να τις βλέπουμε σαν μέθοδο με την οποία τα υλικά συμφέροντα των μεσοαστών (και του δήμου που τα εκπροσωπεί) προσδένονται στον αντιτσιγγάνικο ρατσισμό. Σ’ αυτό το πλαίσιο, η ένταξη του δήμου Χαλανδρίου στα ευρωπαϊκά προγράμματα που παραθέσαμε έχει δύο όψεις, που η μια δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς την άλλη: η πρώτη είναι η **λειτουργική** που αφορά στη ροή των χρημάτων και το που θα αποφασίσει ο δήμος Χαλανδρίου να καταλήξουν. Η δεύτερη είναι η **περιεχομενική** και αφορά στην ανακατεύθυνση της δημόσιας τάξης. Το αίτημα για ασφάλεια και «βελτίωση των όρων ζωής» των μπαλαμών μεσοαστών κατοίκων και ιδιοκτητών περιλαμβάνει εποπτεία και πειθάρχηση που δεν έχει μόνο μπάτσους αλλά και κοινωνικούς λειτουργούς και γιατρούς.

Θυμηθήκαμε ότι οι προϋπάρχοντες μηχανισμοί κοινωνικού ελέγχου που στοχεύουν τους τσιγγάνους χρησιμοποιούσαν εξαρχής την κρατική αφήγηση για τη δημόσια υγεία/ υγιεινή ως ρητορική κοινωνικής ευταξίας και ως αφορμή για αστυνομική διαχείριση και πειθάρχηση της κοινότητας των Ρομά. [27] Οι ίδιοι μηχανισμοί αναβαθμίζονται και ενισχύονται καθώς πλέον ασχολούνται με την κρατική ατζέντα για το φύλο και τον αναπαραγωγικό ρόλο των γυναικών: την ενδοοικογενειακή βία των τσιγγάνων (διάβαζε κρατικά επικυρωμένη ‘προστασία’ γυναικών-παιδιών) και τον οικογενειακό προγραμματισμό (διάβαζε κρατικά καθορισμένη ευγονική βία). Τέλος, είδαμε ότι οι θεσμικοί φορείς (δήμος, ΟΑΕΔ/ΔΥΠΑ) περιφρουρούν την ταξική εκμετάλλευση των τσιγγάνων και την περαιτέρω υποτίμησή τους. Ο δήμος επιδιώκει να συνδέσει τη στέγαση των κατοίκων του καταυλισμού με την υποτίμηση της εργασίας τους, με σκοπό να δικαιολογήσει την απαίτησή του να παίρνει φράγκα μέσω κονδυλίων. Επιπλέον, προσδένει όλες τις πτυχές της ζωής των τσιγγάνων στο κράτος. Πράγμα που σημαίνει ότι όσο προχωράει το σχέδιο της εκκένωσης θα βρίσκονται σε ακόμη χειρότερη θέση από τη σημερινή, χάνοντας και την όποια δύναμη τούς προσφέρει η κοινότητά τους.

Όλα τα παραπάνω μας βοηθούν να κατανοήσουμε ότι η σημασία των ρατσιστικών αφηγήσεων ενάντια στους τσιγγάνους έχει υλική δύναμη. Πάνω σ’ αυτές τις αφηγήσεις στηρίζεται η περαιτέρω στοχοποίηση της κοινότητάς τους, καθώς αυτές δείχνουν την ιδιαι-

τερότητά τους ως υποκειμένου που στελεκώνει τον κοινωνικό (άρα και ταξικό) πάτο. Το βρίσιμο των τσιγγάνων ως «πρόβλημα» έχει συνέπεια να έρθει το κράτος (**και** ως κράτος ασφάλειας **και** ως κράτος πρόνοιας) να το λύσει –με τους μπάτσους, τους ιδιοκτήτες, τους ρουφιάνους και τους ειδικούς του. Την ίδια στιγμή, μπορούμε να καταλάβουμε ότι τα σχέδια του δήμου Χαλανδρίου είναι οι τοπικές απολήξεις της κρατικής διαχείρισης του προλεταριάτου. Κοιτώντας προς τον πάτο, μέσω του “παραδείγματος” των Ρομά του Νομισματοκοπέιου, μπορούμε να συνδέσουμε τις κρατικές πολιτικές με τα περιεχόμενά τους: να δούμε ποιες είναι οι αφηγήσεις, πού πάνε τα λεφτά, ποια είναι η μεγάλη εικόνα, ποια είναι η ιστορία της πειθάρχησης. Με λίγα λόγια, χρήσιμη γνώση για αντιφασιστική χρήση από αυτόνομη σκοπιά.

Υποσημειώσεις

[14] Μια εικόνα για τα ευρωπαϊκά προγράμματα που αφορούν στους Ρομά μπορεί να βρεθεί στο site της Πανελλαδικής Συνομοσπονδίας Ελλήνων Ρομά «Ελλάν Πασσέ»: <https://ellanpasse.com/category/ευρωπαϊκά-προγράμματα-erasmus/>

[15] «Πρώτωση πολιτικών αγωγής υγείας και πρόληψης στους Ρομά μέσω του ευρωπαϊκού προγράμματος «Roma Health Care II»», www.chalandri.gr, 31/05/2021.

[16] Βλ. τις δηλώσεις του αντιδήμαρχου Κοινωνικής Πολιτικής του Δήμου Χαλανδρίου στο ίδιο άρθρο.

[17] «Συνέδριο εργασίας στα πλαίσια του προγράμματος Erasmus+ Project «Roma Health Care II», στην Μπίτολα», www.chalandri.gr, 18/11/2021.

[18] «Κέντρο Κοινότητας – Παράρτημα Ρομά Χαλανδρίου: Εγκαίνια Κέντρου Εκπαίδευσης για την προαγωγή υγείας των Ρομά», www.chalandri.gr, 27/09/2022.

[19] «Ευρωπαϊκό πρόγραμμα pROceed – Συνάντηση εταιρών στο Πλάουεν, με τη συμμετοχή του Δήμου Χαλανδρίου», www.chalandri.gr, 04/10/2021.

[20] *antifa negative, Αντιτσιγγανισμός – ιστορίες ρατσισμού από τη χώρα των μπαλαμέ*, Αθήνα, 2014, σελ. 34.

[21] «Με τη συνδρομή του δημιουργήθηκαν δύο ΚΟΙΝΣΕΠ, από μέλη της κοινότητας Ρομά, που προσφέρουν απασχόληση σε περίπου 50 άτομα, ενώ μέσω του προγράμματος Κοινοφελούς Εργασίας του ΟΑΕΔ έχει απασχολήσει και απασχολεί στον Δήμο αρκετά άτομα»: βλ. «Δήμος Χαλανδρίου: «Κυβέρνηση και Περιφέρεια να αναλάβουν το μερίδιό της ευθύνης τους για την ύπαρξη του καταυλισμού Ρομά στο Νομισματοκοπέιο»», www.chalandri.gr, 23/08/2022.

[22] «2ο work shop στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος Reach, με συμμετοχή γυναικών Ρομά», www.chalandri.gr, 13/04/2022.

[23] «Εκπαίδευση 20 νεαρών γυναικών Ρομά στο πλαίσιο του προγράμματος REACH», www.chalandri.gr, 13/05/2022.

[24] Αναλυτικότερα για τον οικογενειακό προγραμματισμό και την ιστορία του στην Ελλάδα, βλ. «Επίμετρο Ι: Ιατρική επιστήμη και έλεγχος της αναπαραγωγής: η μεταπολεμική ιστορία των εκτρώσεων», στην έκδοση *Το σώμα μας πεδίο μάχης. Φεμινιστικές θέσεις ενάντια στην ιατρική εξουσία*, Μιγάδα & Αρχείο 71, Αθήνα, 2021, σελ. 185-212.

[25] «Αφομοίωση ή πυροβολισμοί (με αφορμή μια εκδήλωση ενός συλλόγου Ρομά στο Χαλάνδρι)», *ό.π.*, σελ. 15-16.

[26] «Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα JUSTROM3 – Συνάντηση στο Χαλάνδρι για την ανάπτυξη δικτύου συνεργασίας με τις κοινότητες των Ρομά», www.chalandri.gr, 21/02/2022.

[27] «Η επιμονή του ιού στους Ρομά του Χαλανδρίου», *ό.π.*, σελ. 35.

15/04/2021 / In Δήμος, Επικαιρότητα, Κέντρο Κοινότητας - Παράρτημα ΡΟΜΑ, Κοινωνική Πρόνοια, Νέα Παρατάξεις

Δήμος Χαλανδρίου: Να κάνει επιτέλους η Πολιτεία αυτό που οφείλει για τους Ρομά στο Νομιμοτακοπέιο

Εκκλήση προς την Πολιτεία να κάνει επιτέλους αυτό που οφείλει -εδώ και 40 χρόνια- για την οριστική
<https://www.chalandri.gr/yfthessies/> και θέματος και Ρομά Χαλανδρίου και να σταθεί οικονομικά το Δήμο στην προσπάθειά τους να

Πολιτική με φωτογραφίες και τίτλους

Ενδεικτικές ειδήσεις για τους Ρομά του Χαλανδρίου στον κόσμο του διαδικτύου, κατάλληλες και για όσους βαριούνται να διαβάσουν τα άρθρα του Δήμου Χαλανδρίου! Πρώτη εικόνα: «Να κάνει επιτέλους αυτό που οφείλει η Πολιτεία για τους Ρομά». Φωτογραφία: εικόνα εγκατάλειψης με ελληνική σημαία και απλωμένη μπουγάδα σε πρώτο πλάνο. Μήνυμα: ωιμέ! τι θα απογίνουμε ως έθνος; Δεύτερη εικόνα: «Με συναίνεση ολοκληρώθηκε η κατεδάφιση του καταυλισμού των Ρομά» και στο βάθος μπουλντόζα. Το μήνυμα σαφές. Θεαματικό ότι η λέξη «συναίνεση» μεταφέρεται από άλλο πολιτικό τερνύ για την περίπτωση των Ρομά. Ο τυφλοσούρτης της ρητορικής του κρατικού αντισημιτισμού δοκιμάζεται φαίνεται σε κάθε πεδίο που «η Πολιτεία» και οι φίλοι της το παίζουν ευαίσθητοι. Τρίτη εικόνα: το ΚΚΕ ζητάει απ' τη δεξιά να τελειώνει, με τις ύποπτες φιγούρες (σ.σ. απλά μια Ρομά οικογένεια) να στέκονται ανάμεσα σε δέντρα και κωλώνες. Ο κομμουνισμός στις επάλξεις! Ή αλλιώς, καλό το σφυροδρέπανο αλλά και με το οικοπεδάκι στο Νομιμοτακοπέιο τι θα γίνει; Τέταρτη εικόνα: «Χηρρό μήνυμα κατά του ρατσισμού στον ποδοσφαιρικό αγώνα αστυνομικών-Ρομά Χαλανδρίου». Μήνυμα: δεν είμαστε ρατσιστές αλλά... Δίδαγμα: φαίνεται δεν έπεισαν καν την εντεκάδα των Ρομά για να κωθούν στη φωτογραφία συμφιλίωσης! Λογικό! Μπορεί να φοβήθηκαν ότι θα χρησιμοποιηθεί απ' την Ασφάλεια, με το που θα έβγαιναν απ' το γήπεδο!

28/01/2019 / In Επικαιρότητα, Ευπαθείς ομάδες, Κέντρο Κοινότητας - Παράρτημα ΡΟΜΑ, Κοινωνική Πρόνοια

Με συναίνεση ολοκληρώθηκε η κατεδάφιση του καταυλισμού των Ρομά του Πατήματος

ΚΚΕ: «Η κυβέρνηση να αναλάβει τις ευθύνες της για το θέμα των Ρομά Νομιμοτακοπέιου»

25 Μαΐου 2022 13:02:39

Τελευταίες Ειδήσεις

- ▶ Ποδαρικό στις νί
- ▶ Elite League: Το έσπασε το αήπ
- ▶ Ραντεβού αιμοδι
- ▶ Δωρεάν έλεγχος
- ▶ «Αργύ»: Άνοιξη ψυχολογικές επι
- ▶ Αντιρατσιστική δι Ηρακλείου
- ▶ Δήμος Αγίας Πα σε 15 σημεία
- ▶ Αγώνας Δρόμου μικρών και μεγά

22/03/2022 / In Επικαιρότητα, Κέντρο Κοινότητας - Παράρτημα ΡΟΜΑ, Κοινωνική Πρόνοια

Χηρρό μήνυμα κατά του ρατσισμού στον ποδοσφαιρικό αγώνα αστυνομικών - Ρομά Χαλανδρίου

Ήταν, πράγματι ένας ποδοσφαιρικός αγώνας πολύ διαφορετικός από τους συνηθισμένους, με πρωτοβουλία της Ένωσης Αστυνομικών Υπαλλήλων Β.Α. Αττικής, της Αθλητικής Ένωσης Αστυνομικών